

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/95/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113229749
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7113229749.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu Intrum Justitia Debt Finance AG, 6300 Zug, Industriestrasse 13C, IČO: CHE-100.023.266, Švajčiarsko, proti žalovanému Z. B., U., Ž. XXXX/XX, o zaplatenie 322,08 € s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného OZ právna pomoc spotrebiteľom, Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 17C/88/2014-90 zo 17.10.2014 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í rozsudok vo výroku o trovách právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov právneho zast. 65,65 €. Žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a vedľajší účastník nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom žalobu zamietol, vo vzťahu žalobcu a žalovaného účastníkom náhradu trov konania nepriznal a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov právneho zástupcu 65,65 €, ktorú je žalobca povinný zaplatiť jeho zástupcovi JUDr. Ladislavovi Miklušovi, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd v odôvodnení rozsudku, o. i., uviedol: O trovách konania vo vzťahu žalobcu a vedľajšieho účastníka priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zast., keďže išlo o trovy, ktoré účelne vynaložil na bránenie práva žalovaného. Výška trov vedľajšieho účastníka spočíva v trovách právneho zástupcu. a to za 2 úkony právnej „pomoci“ po 24,90 €: vstup do konania z 18.12.2013, vyjadrenie z 10.1.2014, režijný paušál 7,81 € a 8,04 €. Tieto trovy právneho zástupcu. je žalobca povinný zaplatiť zástupcovi vedľajšieho účastníka JUDr. L. Miklušovi, podľa § 149 ods.1 O. s. p.

I Proti rozsudku podal žalobca v zák. stanovenej lehote odvolanie, ktorým podľa § 205 ods.2 písm. f) O. s. p. napadol predmetný rozsudok, čo do výroku č. III, ktorým ho súd zaviazal na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi 65,65 €, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a žiadal, na základe § 220 O. s. p., rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania neprizná. II Súd v napadnutom rozsudku rozhodol tak, že žalobný návrh voči žalovanému zamietol z dôvodu námietky premlčania vznesenej vedľajším účastníkom a jeho zaviazal na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi. S týmto rozhodnutím v napadnutej časti nesúhlasí. III Procesný kódex rozlišuje 2 typy vedľajších účastníkov, ktorí môžu vystupovať v sporovom konaní. Podľa právnej úpravy 93 ods.1 O. s. p. ako vedľajší účastník môže sa popri žalobcovi alebo žalovanom zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku...a podľa § 93 ods.2 O. s. p. ako vedľajší účastník sa môže popri žalobcovi alebo žalovanom zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného prepisu, akým je napr. zák.č.250/07 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania mu dáva samotný zák., pretože sa predpokladá, že svojím aktívnym pôsobením poskytne účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupuje, pomoc v spore. Zák. o ochrane spotrebiteľa predpokladá existenciu takýchto združení, ktoré sú založené na ochranu spotrebiteľa a jeho práv a v konaní na súde môžu byť účastníkom konania, ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti. Vychádzajúc z uvedeného je zřejmé, že

zákonodarca mal v úmysle vytvoriť priestor na vstup subjektu, ktorý bude aktívne chrániť spotrebiteľov v tzv. spotrebiteľských súdnych sporoch. Navyše, zákonodarca ich existenciu a činnosť podporuje aj tým, že na základe § 25 zák. o ochrane spotrebiteľa majú združenia na ochranu spotrebiteľa za splnenia daných podmienok právo uchádzať sa o poskytnutie príspevku od Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len SR). Dôvodom zamietnutia jeho žaloby bolo, že súd posúdil jeho nárok „uplatneného“ v tomto konaní ako premlčaný. Premlčanie práva predstavuje kvalifikované uplynutie času ustanoveného zák. na uplatnenie práva. Tzn., že ak oprávnená osoba, v tomto prípade on, neuplatní svoje právo v zák. stanovenej dobe, jej nárok, teda možnosť súdnej vynútiteľnosti práva, zaniká. Na premlčanie súd prihliada v zmysle príslušných ust., O. z. len na kvalifikovanú námietku. V prípade spotrebiteľských zmlúv však s účinnosťou od 1.5.2014 právny poriadok určuje orgánu „rozhodujúceho“ o nároku „vyplývajúceho“ zo spotrebiteľskej zmluvy povinnosť prihliadať na premlčanie i bez návrhu. Vychádzajúc z § 5b zák. o ochrane spotrebiteľa (jeho znenie citoval), je teda povinnosťou súdu prihliadnúť na premlčanie nároku žalobcu aj bez námietky premlčania vznesenej hlavným účastníkom alebo vedľajším účastníkom. Uvedené sa vzťahuje aj na prípady akejkoľvek inej zákonnej prekážky. Žalovaný ako spotrebiteľ by dosiahol v konaní rovnaký úspech bez pričinenia vedľajšieho účastníka, a to práve z dôvodu povinnosti súdu ex offo prihliadnúť na premlčanie nároku. Vedľajší účastník neuviedol žiadne iné skutočnosti ani právne argumenty nad rámec tých, ktoré je súd povinný zistiť sám z úradnej povinnosti, a ktoré by súd v tomto konaní viedli k zamietnutiu žalobného návrhu. V napadnutom rozhodnutí súd opomenul uvedený § 5b zák. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého je súd povinný pri posudzovaní nárokov zo spotrebiteľských zmlúv konať z úradnej povinnosti. Nie je preto potrebné, aby hlavný alebo vedľajší účastník upozorňoval konajúci súd na premlčanie alebo akýkoľvek iný dôvod alebo prekážku, na základe ktorých by súd plnenie predávajúcemu - teda jemu nepriznal. Uvedené sa vzťahuje aj na prípady, ak je v zmysle príslušných ust. zák. potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Na to, aby premlčanie malo hmotnoprávne účinky uvedené v § 100 ods.1 „Občianskeho“, musia byť kumulatívne splnené 2 podmienky, a to márne uplynutie premlčacej doby a námietka premlčania vznesená dlžníkom. Nakoľko však je ochrana spotrebiteľa zabezpečená O. z., ktorý je lex generalis, ako aj v osobitnej - špeciálnej úprave v zák.č.250/07 Z. z., ktorý je lex specialis, má prednosť práva úprava obsiahnutá v zák. o ochrane spotrebiteľa. Súd síce v napadnutom rozhodnutí uviedol relevantné ust. O. z., pri rozhodovaní nevyužil právnu úpravu zák. o ochrane spotrebiteľa, ktorá bola v čase vydania predmetného rozhodnutia platná a účinná. V napadnutom rozhodnutí súd uviedol, že námietka premlčania bola vznesená podaním vedľajšieho účastníka z 10.1.2014, a teda priznal zástupcovi vedľajšieho účastníka odmenu za tento úkon právnej pomoci. Ak však súd považuje námietku premlčania vznesenú zástupcom vedľajšieho účastníka za zásadný úkon, na podklade ktorého vo veci rozhodol, mohol tak urobiť už v čase, kedy bola táto námietka vznesená. To sa však nestalo a súd vo veci rozhodoval v čase, kedy už bolo jeho zákonnou povinnosťou na premlčanie práva prihliadnúť, a to bez ohľadu na činnosť alebo nečinnosť účastníkov konania. Navyše, podľa § 154 ods.1 O. s. p. je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. IV Trovami konania v zmysle 137 O. s. p. je, o. i., aj odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Povinnosť hradiť trovy konania spočíva v tom, že súd uložil jednému z účastníkov povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré v priebehu konania druhý účastník musel znášať, resp. už zaplatil. Táto povinnosť nezahŕňa všetky trovy konania, ale iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, teda súd nemôže uložiť účastníkovi konania povinnosť hradiť také trovy, ktoré druhý účastník vynaložil zbytočne. Predpokladom priznania náhrady trov konania v konaní úspešnému účastníkovi je účelnosť trov vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva. Posúdenie otázky účelnosti vynaložených trov práva úprava ponecháva na zváženie súdu, ktorému nemožno toto oprávnenie uprieť. Naopak, je povinnosťou súdu prihliadnúť na osobitosti každého jedného prípadu a svoje úvahy a závery dostatočne odôvodniť. Základnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o náhrade trov civilného súdneho konania, je zásada úspechu vo veci uvedená v § 142 ods.1 O. s. p. (jeho znenie citoval). Právo úspešnej procesnej strany voči neúspešnej strane vychádza zo základného princípu 2 strán v kontradiktórnom postavení. V prípade, ak účastník, ktorý mal vo veci úspech, náklady potrebné k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva skutočne vynaložil, tak je priznanie náhrady účelne vynaložených trov konania v sporovom konaní pravidlo, z ktorého však existujú výnimky, ako napr. § 143, § 147 ods.1 a § 150 O. s. p. Citoval znenie § 150 ods.1 O. s. p. V prípade rozhodovania o náhrade trov konania je potrebné prihliadať k všetkým okolnostiam prejednávanej veci, ktoré môžu mať vplyv na stanovenie povinnosti náhrady trov konania, ktoré boli účastníkmi vynaložené k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva. Úlohou súdu preto nie je mechanicky rozhodnúť o náhrade trov konania podľa jeho výsledku, ale zvážiť, či neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených trov. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu (ďalej len NS) SR 7MCdo 1/2014 je súd

rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Účastník konania, ktorý udelí advokátovi plnú moc na zastupovanie v konaní pred súdom, si musí byť vedomý rizika, že mu v konaní právo na náhradu trov konania nemusí vzniknúť alebo mu náhrada trov konania nebude priznaná z rôznych zák. prípustných dôvodov. Právo na právnu pomoc a právo na náhradu trov konania nie sú nerozlučne späté. Otázkou účelnosti trov konania, najmä vo vzťahu k zastúpeniu účastníka konania advokátom v prípadoch hromadných a administratívne jednoduchých podaní sa vo viacerých nálezoch zaoberal aj Ústavný súd (ďalej len ÚS) Českej republiky (napr. IV.ÚS 3259/11, III.ÚS 3303/11, I.US 988/12), ktorý dospel k rovnakému záveru o ich neúčelnosti a k súladu rozhodnutí súdov, ktoré v konaniach o nepriznaní náhrady trov konania práve z dôvodu ich neúčelnosti, náhradu trov konania účastníkovi nepriznali. Účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou priznania ich náhrady. Súd, ktorý rozhoduje o priznaní či nepriznaní náhrady trov konania, musí prihliadať nielen na procesnú úspešnosť v spore, ale aj na účelnosť vynaložených trov. Na uvedené poukazuje aj v napadnutom rozhodnutí. Aj v prípade, že súd nemá výhrady voči paušálnemu vstupu združení na ochranu spotrebiteľa do konaní, je potrebné každý prípad, vrátane tohto, vnímať v kontexte ďalších stoviek konaní, do ktorých vedľajší účastník vstúpil za situácie, keď pre všetky tieto prípady je príznačné, že do nich vstúpil v krátkom časovom úseku hromadne a to bez akejkoľvek nadväznosti na osobu žalovaného ako spotrebiteľa, kde na strane žalobcu vystupuje obmedzený okruh subjektov. Je na mieste poukázať i na spôsob vstupu vedľajšieho účastníka do týchto konaní, ktorý je neadresný, uskutočnený len oznámením o vstupe do konania so žiadosťou o doručenie žaloby s prílohami, a to všetko bez akejkoľvek znalosti predmetu konania len predpokladajúc podľa žalobcu, že sa jedná o spotrebiteľský spor, pričom neraz ide dokonca o prípady právoplatne skončených sporov. Takáto neznalosť predmetu konania neumožňuje chápať záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, ak nemá základnú vedomosť o tom, aké právo a právo koho má ako subjekt na to zriadený chrániť. Navyše, obrana žalovaných v jednotlivých konaniach spočíva v paušálnych úkonoch, ako napr. námietka premlčania nároku žalobcu bez akejkoľvek nadväznosti na postoj žalovaného k plneniu prípadne premlčaného dlhu predstavujúceho naturálny obligačný záväzok a takisto neadresne, bez akejkoľvek špecifikácie konkrétneho prípadu, poukazuje na spotrebiteľský charakter veci s potrebou skúmania existencie neprijateľnej podmienky. Vo všetkých prípadoch vedľajší účastník paušálne vyjadruje súhlas s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania a pre prípad jeho nariadenia vopred ospravedlňuje svoju prípadnú neúčast'. Vyjadrenia vedľajšieho účastníka predstavujú formulárové podania, ktoré majú podobu použitého vzoru a navzájom sa odlišujú len v minimálnej miere, a to práve tak, aby mohlo byť podanie čo do určitosti účastníkov a predmetu konania dostatočne individualizované. Základ právnej argumentácie vrátane jej štylizácie a formálneho vyjadrenie však bude totožný alebo len s drobnými odchýlkami. Za týchto okolností je nutné konštatovať, že spísanie takéhoto podania predstavuje skôr administratívny úkon než vykonanie úkonu právnej služby. Okrem toho je v každom konaní zastúpený advokátom bez zreteľa na právnu či skutkovú náročnosť sporu. Podľa jeho názoru právne zastupovanie advokátom by bolo odôvodnené len v náročných právnych veciach, čo, samozrejme, nie je prípad vznesenia námietky premlčania. V tomto prípade združenia vzbudzujú dojem účelovosti takéhoto konania, ktoré spočíva len vo vstupe do konania spolu so splnomocneným advokátom za účelom dosiahnutia odmeny. NS SR v uznesení 2SŽi/10/2014 poukázal na efektívnosť trov konania v prípade jednoduchých podaní, za aké možno v danom prípade považovať aj námietku premlčania. Súd sa v predmetnom prípade nezaoberal hodnotením postupu žalobcu, ktorý sa na jednoduché podanie nechal zastúpiť advokátom, ale vo vzťahu k uplatnenej náhrade trov konania, možno jeho krok hodnotiť ako neefektívny a trovy konania, ktoré vznikli, ako vynaložené neúčelne. Vo vzťahu k tomuto konaniu uviedol (žalobca), že námietka premlčania na to, aby bola právne relevantná a súd sa ňou zaoberal, nemusí byť vznesená v žiadnej predpísanej forme a ako to vyplýva zo súčasnej právnej úpravy a judikatúry súdov, v konaní ju môže podať žalovaný, ale toto právo má aj subjekt, ktorý v konaní vystupuje na jeho podporu a v prípade spotrebiteľských zmlúv ide dokonca o povinnosť súdu na premlčanie prihliadnúť. Citoval, čo v predmetnom uznesení ďalej súd uviedol. Týmto poukázal aj na uznesenie NS SR 6MCdo 5/2013, podľa ktorého v súčasnosti existuje stav vzniknutý množstvom podávaných hromadných žalôb v porovnateľných, skutkovo a právne pomerne jednoduchých veciach, do ktorých vedľajší účastník hromadne vstupuje. Podanie vedľajšieho účastníka, ktorým vzniesol námietku premlčania je tak všeobecné a rámcové, že pod tento jeden obsah možno iba dosadiť základné údaje a údaje spôsobilé identifikovať vec, ktorá je predmetom konania. NS má za to, že ide o rutinnú záležitosť, ktorá je zvládnuteľná prostredníctvom administratívy vedľajšieho účastníka, a na ktorú nie je potrebná odborná pomoc zvoleného advokáta. Takéto trovy konania sú nadbytočné

a neúčelné. Citoval, čo v uznesení ďalej NS uvádza. Tento názor zastávajú aj krajské sudy (ďalej len KS), z uznesení ktorých uviedol uznesenie KS v Košiciach 5Co/465/2013, ktorým v skutkovo podobnej veci k tomuto prípadu KS v Košiciach zmenil uznesenie Okresného súdu (ďalej len OS) Košice - okolie a žalobca nie je povinný nahradiť trovy konania vedľajšieho účastníka. KS poukázal na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa a samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Citoval z odôvodnenia uvedeného uznesenia. Účelnosťou trov vynaložených vedľajším účastníkom v súdnom konaní sa zaoberal aj, napr. KS v Banskej Bystrici v uznesení 17Co/91/2012 a KS v Bratislave v uznesení 3Cob/259/2011. Podľa názoru KS v Nitre v uznesení 8Co/207/2014. Odvolací súd v odôvodnení predmetného uznesenia vyhodnotil neúčelnosť trov vedľajšieho účastníka spojených s jeho právnym zastúpením (citoval, čím argumentoval). Rovnako sa KS v Nitre vysporiadal s otázkou trov vedľajšieho účastníka v uznesení 8Co/67/2013, podľa ktorého právo na právne zastúpenie treba odlišovať od práva na náhradu trov konania, ktoré je podmienené účelnosťou vynaložených trov. Je zrejmé, že ak takéto združenie ponúka svoje služby na ochranu a pomoc spotrebiteľom, malo by byť dostatočne personálne a finančne vybavené, aby mohlo svedomito vykonávať svoju činnosť a teda pomáhať občanovi - spotrebiteľovi. Ak takéto združenie nie je schopné zabezpečiť ochranu spotrebiteľa a jeho práv, nenapĺňa hlavný a zároveň jediný cieľ svojej činnosti. Cieľom zákonodarcu rozhodne nebolo vytvorenie legislatívneho priestoru pre subjekt, ktorého jediným úkonom v konaní bude udelenie generálneho plnomocenstva na zastupovanie advokátovi. Rovnako tak si mohol zvoliť advokáta na zastupovanie samotný žalovaný a zákonodarca by nevytváral túto možnosť pre samostatný subjekt, ktorý pôvodne nebol účastníkom konania a prejednávaná vec sa ho netýka. Argumentácia súdov, podľa ktorej nie je jedinou úlohou združenia na ochranu spotrebiteľa pomoc spotrebiteľovi v konaní pred súdmi, ale združenie založené na ochranu spotrebiteľa vykonáva aj ďalšie úkony v prospech spotrebiteľa, ako napr. vykonávanie mediácie za účelom mimosúdneho riešenia sporov, vyhodnocovanie spotrebiteľských zmlúv a neprijateľných zmluvných podmienok, analýzy trhu zo spotrebiteľského hľadiska, podávanie podnetov orgánom štátnej správy a „samosprávny“ v súvislosti s plnením ich úloh vo veciach ochrany spotrebiteľa, osvetová činnosť (pri ktorých, samozrejme, nie je zastúpené advokátom), je nelogická. Ak dokáže združenie samotné posudzovať častokrát náročne formulované zmluvy, vyhodnocovať neprijateľnosť zmluvných podmienok, upozorňovať na nekalé praktiky a vykonávať mnohé ďalšie aj uvedené úkony, predpokladá sa, že je schopné vykonať aj taký jednoduchý úkon, ako je podanie námietky premlčania či upozornenie na chýbajúcu či nesprávne uvedenú ročnú percentuálnu mieru nákladov (pripomína § 5b zák. o ochrane spotrebiteľa). Tiež je nesprávny argument súdov, podľa ktorého zástupca vedľajšieho účastníka má právo na náhradu trov konania, pretože ho má jeho (žalobcov) zástupca. Porovnávať také jednoduché úkony, ako je spomínané vznesenie námietky premlčania, či stručné vyjadrenie k žalobe s úkonmi, ktoré začínajú prípravou a podaním žaloby a končia návrhom na vykonanie exekúcie, neobstojí. Navyše, je inkasná spoločnosť a právna úprava na žiadnom mieste nepredpokladá, že už len z tohto titulu sa vie sám na súde zastúpiť. Uvedené platí o to viac, ak ide o zahraničnú právnickú osobu a tým, že je právne zastúpený slovenským advokátom šetrí trovy konania, k náhrade ktorých by bol príp. zaviazaný žalovaný, ale aj štát, a to tým, že si jednak neuplatňuje náhradu cestovných výdavkov zo zahraničia do miesta konania pojednávania v predmetnej veci v SR a tiež tým, že v konaní nevyužíva ústavné právo na tlmočníka podľa čl.47 „ods.“ Ústavy SR v spojení s § 18 a § 141 ods.2 O. s. p. K právu na právnu pomoc v prípade, ak účastník konania má zamestnancov s právnickým vzdelaním alebo sám má právnické vzdelanie a napriek tomu si zvolí zástupcu z radov advokátov uviedol nález ÚS SR zn. IV. ÚS 84/2014 z 23.5.2014. Taktiež uviedol, že jemu aj samotnému súdu sú známe prípady, kedy vedľajší účastník zastúpený advokátom do konania vstúpi, požiada súd o zaslanie vyhotovenia rovnopisu žaloby s prílohami a všetkých ďalších dokumentov a podaní (zaplatenie súdneho poplatku za vyhotovenie fotokópií je uložené ako povinnosť jemu) apo oboznámení sa s prejednávanou vecou z konania jednoduchým oznámením vystúpi. Nejde len o prípady, kedy v konaní vystupuje v pozícii vedľajšieho účastníka dokonca viacero združení na ochranu spotrebiteľa, ale najmä o prípady, kedy nie je pravdepodobný úspech žalovaného. Ak chce vedľajší účastník zdieľať procesný neúspech hlavného účastníka, mal by byť ochotný zdieľať aj jeho procesný neúspech v spore. Týmto poukázal na § 93 O. s. p. prvá veta (citoval jej znenie), a ktorým argumentujú vedľajší účastníci pri žiadostiach o priznanie náhrady trov konania a sudy pri priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Ochrana spotrebiteľa by sa však nemala končiť pri náznaku procesného neúspechu žalovaného, ale vedľajší účastník by mal zotrvať v konaní až do meritórneho rozhodnutia veci a poskytnúť tak potrebnú ochranu spotrebiteľovi, napr. v prípadnom konaní o opravnom prostriedku. Aj takýmto konaním dávajú vedľajší účastník a jeho zástupca najavo svoj skutočný postoj k ochrane spotrebiteľa a k inštitútu práva na právnu pomoc v konaní. Súdu do pozornosti dal aj najnovší rozsudok OS Prešov 10C/123/2013 z

5.9.2014, ktorý sumarizuje uvedené skutočnosti v odôvodnení výroku, v ktorom náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal, čo odôvodnil ich neúčelnosťou. Podľa odôvodnenia predmetného rozsudku súd správne vyhodnotil nárok vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania (citoval, čo pritom uviedol). Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch súdom ex offo vykonávanej kontroly nárokov zo spotrebiteľských zmlúv, ako je tomu aj v prejednávanej veci, nie je možné hovoriť o účelne vynaložených trovách konania vedľajšieho účastníka, navyše v prípade ak ide o subjekt, ktorý sám zo svojej podstaty má byť dostatočne kvalifikovaným na poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Súd je povinný preskúmať spotrebiteľskú zmluvu a všetky jej náležitosti z úradnej povinnosti a vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania za takéto úkony nepatrí. Tiež poukázal aj na skutočnosti uvedené v najnovšom uznesení KS Košice 5Co/15/2014, ktorým bol zmenený výrok uznesenia súdu I. stupňa o zastavení konania a priznaní trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Citoval, čo KS uviedol, čo napokon dodal a zdôraznil, že KS neopomenul Čl.47 ods.2 Ústavy SR. Na záver dodal k častému argumentu takmer všetkých združení na ochranu spotrebiteľa, ktoré vystupujú na strane žalovaných ako vedľajší účastníci - k rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len SD EÚ) vo veci C-279/09, že „predmetnom rozsudku“ sa súd zaoberal prejudiciálnou otázkou v znení, či právo Únie a osobitne zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že táto zásada bráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava podmieňovala podanie žaloby na súd zaplatením preddavku na trovy konania a stanovovala, že právna pomoc sa nemôže právnickej osobe poskytnúť, aj keď ju nie je schopná zaplatiť. SD preskúmal k predmetnej veci judikatúru Európskeho dvora pre ľudské práva (ďalej len ESLP) so záverom, že právo na prístup k spravodlivosti predstavuje prvok vlastný právu na spravodlivý proces, s tým, že sťažovateľ má mať možnosť účinne obhajovať vec na súde. Právo na spravodlivý proces však nie je absolútne. ESLP v rozhodnutiach o právnej pomoci vo forme zastúpenia advokátom rozhodol, že otázka, či je právna pomoc nevyhnutná na to, aby bolo konanie spravodlivé, sa musí posudzovať vzhľadom na skutočnosti a okolnosti osobitné pre každú vec a závisí najmä od závažnosti konania pre žiadateľa, zložitosti uplatniteľného práva a konania, ako aj od schopnosti žalobcu účinne obhajovať svoju vec. SD z uvedeného a ďalších skutočností vyvodil záver, že poskytnutie právnej „pomoc“ právnickým osobám nie je v zásade vylúčené, ale ho treba posúdiť s ohľadom na príslušné právne predpisy a situáciu dotknutej spoločnosti, pričom je možné zohľadniť predmet sporu, najmä hospodárske záujmy na ňom. Záverom súd uviedol, že zásada účinnej súdnej ochrany sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenia od platenia preddavku na trovy konania a/alebo zastupovanie advokátom. Z uvedeného teda jasne vyplýva, že rozsudok sa týkal právnických osôb s hospodárskymi záujmami na konaní [účastníkom vnútroštátneho konania bola nemecká DEB Deutsche Energiehandels - und Beratungsgesellschaft mbH, ktorej vznikol niekoľkomiliardový (€) ušlý zisk] a nie je z neho zrejмый záver zástupcu vedľajšieho účastníka o práve na náhradu trov konania. SD totiž rozhodol, že právnická osoba má v zásade právo na zastúpenie advokátom v konaní, avšak nedospel k záveru, že by to automaticky znamenalo aj právo na náhradu trov konania za právne zast. Ako bolo uvedené, právo na právne zast. nie je právom na náhradu trov konania. Nepochybňuje ústavné právo obsiahnuté v § 47 ods.2 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, avšak toto právo na právne zástupcu. nie je právom na náhradu trov konania a v danom prípade s poukazom na uvedené argumenty nespĺňa ani svoju podstatu. Právo na náhradu trov konania je viazané na účelnosť vynaložených trov. Ak má byť rozhodnutie súdu o náhrade trov konania logickým ukončením celého súdneho konania, tak súd musí dôkladne zvážiť všetky okolnosti prípadu a v odôvodnení svoje rozhodnutie náležite vysvetliť. Nakoľko súd bol povinný z úradnej povinnosti prihliadnúť na premlčanie jeho nároku, vedľajší účastník tak svojím konaním nijako neprispel k meritórnemu rozhodnutiu a v súlade s najnovšou judikatúrou slovenských súdov mal súd vyvodiť uvedený právny záver. Správnym procesným postupom mal súd o trovách konaniach vo vzťahu medzi ním a vedľajším účastníkom rozhodnúť tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva. V Na základe týchto skutočností žiadal odvolaniu tak, ako je to uvedené, v plnom rozsahu vyhovieť.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol: Súhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania. Z odvolania žalobcu vyplýva, akoby chcel vytvoriť nerovné podmienky pre účastníkov v konaní, keď je právne zastúpený a toto právo mu ako riadnemu účastníkovi upiera. Popiera tak základný princíp rovnosti zbraní. Jeho právo vstupovať do spotrebiteľských sporov je dané čl.169 Zmluvy o fungovaní EÚ, kedy sa mu ukladá zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov ako aj podporovať právo spotrebiteľov na informácie a na vytváranie združení na ochranu svojich záujmov. Jeho vyjadrenie z 30.8.2013, v ktorom vzniesol námietku premlčania dlhu, bolo konkrétne, účinné, účelné a uskutočnené v čase, kedy súdy neboli povinné prihliadať ex offo na premlčanie žalovaného nároku a žalobca sa evidentne spoliehal na to, že žalovaný spotrebiteľ sám sa. nedokáže brániť

proti nedôvodnej žalobe. Jeho procesná aktivita súvisí „s s“ ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva „výzvam“ pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov, porovnaj rozsudok SD Mostaza Claro C-168/05 bod 37 (citoval znenie uvedeného bodu). Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu [pre porovnanie uznesenie NS SR zo 14.9.2011 7MCdo 4/2010 (citoval z neho), tiež uznesenie ÚS SR zo 16.6.2011 II.ÚS 281/2011]. Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia porovnaj nález ÚS SR zo 17.12.2004 II.ÚS 31/04 (aj z neho citoval).

Rozsudok, okrem výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219) rozsudku vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka, ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1), preto ho, podľa § 220 O. s. p., zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov právneho zast. 65,65 €. V prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, že i podľa samotného § 9 bod 5. jeho Stanov sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zastúpením v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zastupovanie advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nálež II.ÚS 78/03 z 9.9.2004 ÚS SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zastupovanie, ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zastupovanie advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zastupovanie splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vedľajší účastník nemal v odvolacím konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O. s. p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku.
Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.